

Diyaar u ah Guul

Hagaha U Diyaar
Ahaanshaha Dugsiga
ee Qoysaska Nebraska

Horudhaca

Buug-yarahan wuxuu ka jawaabayaa su'aalaha ugu badan ee ka imaada waalidiinta ee ku saabsan isku diyaarinta, iyo gelidda dugsiga xannaanada.

Su'aalaha qaarkood ee ka imaada waalidiinta waxay ku saabsan yihiin qaynuunka degmada. Nebraska waxay leedahay in ka badan 200 oo ah maamul dugsiyedyada degmada oo gaar ah, oo maamul kastana leeyahay guddi, kormeere guud, iyo qaynuuno u gaar ah. Waaxda Waxbarashada ee Nebraska waxay tilmaamo iyo kaalmo siisaa degmooyinkan. Fahamka waxa uu yahay sharciga gobalka (sida da'da lagu galo dugsiga) iyo waxa uu yahay qaynuunka degmada (sida habraaca qiimaynta gelidda hore) ayaa adkaan karta. Waalidiinta waxaa lagu dhiirigeliyaa inay kala hadlaan macalimiinta iyo maamulka dugsiga tilmaamaha gaarka ah.

Jawaabaha Su'aalaha Inta Badan La Iswaydiyo

Maxaaloolajeedaaudiyaarahaanshahadugsiga?.....	3
Goormeeayuuilmahaygabilaabikaraadugsigaxannaanada?.....	3
Maxaa dhacaya haddii ilmahayga uu ka dib dhaco taariikhda loo goo yay?.....	3
Sideeayaankuogaankaraainuuilmahaygadiyahay?.....	4
Sideeayuuuekaandoonaadugsigaxannaanada?.....	5
Ilmahaygahaddamiyuubilaabayaamisasanadkadanbe?.....	6
Sideenugacaawinkaraainuuilmahaygadiyaarnoqdo?.....	7
Sideendiyaarugunoqonkaraamaalintakoowaad?.....	8
Sideenkutaageerikaraawaxbarashadailmahayga?.....	10

Dhigaalo

Buugayashakahadladugsigaeelalaakhristoilmahaaga.....	11
Halka laga barto wax badan oo ku saabsan u diyaar ahaanshaha dugsigaeNebraska.....	13

Maxaa loola jeedaa u diiyaar ahaanshaha dugsiga?

Carruurta waxay la dhashaan awood ay wax ku bartaan. Hadafka dadaaldada u diyaar ahaanshaha dugsiga waa in lagu taageero DHAMMAAN carruurta galeysa dugsiga xannaanada xirfadaha, aqoonta, caafimaadka, iyo habdhaqanka ay ku noqon lahaayeen arday abid guulaysata. Carruurta diyaarsan waxay leeyihiin qoysas ka taageera waxbarshadooda, iyo dugsiyo u diyaarsan inay fuliyaan baahiyahooda gaarka ah, sanadka ay da' ahaan u qalmaan inay tagaan dugisga xannaanada, iyada oo aan loo eegin awoodahooda.

Goormee ayuu ilmahayga bilaabi karaa dugsiga xannaanada?

Sharciga Nebraska ayaa xaq u siinaya carruurta inay helaan waxbarashada dawlada oo bilaash ah sanadka ay shan sano jirsadaan ama ka hor Luulyo 31. Tani waxaa loo yaqaanaa "taariikhda loo gooyay," sidaas aawadeed, dugisada uma imtixaami karaan carruurta da'daas gaartay inay galaan dugsigga xannaanada, ama uma soo jeedin karaan inay dib u dhigaan gelidooda.

Maxaa dhacaya haddii ilmahayga uu ka dib dhaco taariikhda loo gooyay?

Maamul dugsiyedyada degmada waxaa loo oggolyahay inay qoraan ilmaha ka dib dhaca taariikhda loo gooyay, balse shan sano jirsada inta u dhaxeysa Agosto 1 iyo Oktoobar 15. Waalidiinta xiiseynaya inay soo qoraan ilmahooza xilli hore waa inay la xiriiraan dugsigooda sida ugu dhakhsaha badan si ay wax uga ogaadaan qaynuunka degmada ee qiimaynta gelidda wakhtiga hore ah.

Sidee ayaan ku ogaan karaa inuu ilmahayga diyaar yahay?

Dabcan tani waa su'aasha loogu weydiin badan yahay iyo mida ugu adag in laga jawaabo. Waxaa jira fikrado badan iyo daraasado badan oo ku saabsan waxa ay ka dhigan tahay in diyaar la ahaado. U diyaar ahaanshaha dugsiga waxay ka durugsan tahay waxa uu ilmahaaga yaqaano. Carruurta waxay ku biiraaan dugsiga iyaga oo leh xirfado iyo taariikh aqoon oo kala duwan.

Sida ay qabaan macallimiinta dugsiga xannaanada carruurta soo badhiga guusha waxay muujiyan sifooyinka soo socda:

- ★ caafimaad qab iyo nasiinyo
- ★ awooda inay wax dhugtaan, u hoggaansamaan tilmaamaha oo ay u soo gudbiyaan fekradahooda iyo baahiyahooda iyaga oo aan buuq abuurin
- ★ hamu leh oo aad u xiiseeya hawlahaxirfadaha cusub
- ★ kalsooni qab, wada-shaqayn iyo awoodda in la dhaqangeliyo is-xakamaynta da'da ku habboon
- ★ ixtiraamida dadka madaxda ah
- ★ awood u leh ogaanshaha mansabkiisa marka uu dadka kale la joogo

Iyada oo sifooyinkan ay saadaal fiican u yihiin diyaar u ahaanshaha dugsiga, waa mas'uuliyadda dugsiga inuu diyaar u ahaado ilmahaaga. Dugsiga xannaanada waa meel loo wada dhan yahay oo loogu talagalay carruurta dhammaan awood kasta leh, oo ay ku jiraan kuwa la siiyo adeegyada waxbarashada gaarka ah. Tani waxay ka dhigan tahay in dugsiga xannaanada uu yeelan doono dhammaan qalabka lagama maarmaanka ah ama tignoolajiyada caawinta ee la heli karo, uu yeealan doono wax ka beddelka habboon ee jadwalka ama manhajka, uuna diyaarin doono taageerooyinka iyo adeegyada loo baahan yahay marka ay habboon tahay si loo hubiyo in dugsiga xannaanada uu diyaar u yahay ilmahaaga.

Gobalka Nebraska, shuruuda kaliya ee la isku xiro gelidda dugsiga xannaanada waa mida da'da: ilmahaaga inuu jirsado shan sano marki la gaaro ama ka hor Luuliyo 31. Sidaas awaadeed, su'aal kama taagna haddii ilmahaaga da' ahaanta xaqa u leh uu diyaar u yahay dugsiga xannaanada. Hase yeeshe, waa su'aal ku saabsan sida aad u taageeri karto u gudubbida ilmahaaga ee dugsiga, taas oo ay ku jirto ka caawinta dugsiga inuu diyaar u noqdo ilmahaaga.

Ilmaha naafada ah, diyaar u noqoshada sanad dugsiyeedka dugsiga xannaanada inta badan waxay u baahan tahay diyaargaroow niyadeed. La shaqaynta kooxda Qorshaha Waxbarashada Gaarka ah ee Ilmaha Naafada ah (IEP) waxay kaa caawinaysaa in la qorsheyyo in ilmahaaga la siiyo adeegyada iyo baahi daboolida waxbarashada gaarka ah, ee habboon iyo/ama wax ka beddelka lagama maarmaanka ah si loogu guuleysto fasalka dugsiga xannaanada.

Sidee ayuu u ekaan doonaa dugsiga xannaanada?

Dugsiga xannaanada waxaa loogu talagalay DHAMMAAN ilmaha shan sano jirka ah. Waa iska caadi in ilmaha ay leeyihii heerar koritaan oo kala duwan, oo leh awoodo kala duwan. Ilmaha dugsiga xannaanada waxay si degdeg ah u faa'iidaystaan xirafado iyo aqoon.

Macallimiinta Nebraska waxay qorsheeyaan manhajkooda iyaga oo ku saleynaya heerarka gobalka, kuwaas oo ah waxay ay tahay in ilmaha ay bartaan oo ay awoodi karaan inay sameeyaan dhamaadka sanad dugsiyeedka: maadada luuqadda (akhrinta, qorista, iyo ku wada xiriirida), xisaabta, sayniska, iyo cilmiga bulshada. Iyadoo la aqoonsanayo in carruurta yaryar ay yihiin bartayaal firfircoona, macallimiinta dugsiga xannaanada badankood waxay waqtii badan u siyaan ciyaaraha iyo sahaminta.

Inta uu horay u sii socdo manhajka digsiga xannaanda, barnaamijyada qaar waxay noqdaan kuwo aad u sii habaysan oo tacliin ku dhisan. Waa muhiim in waalidiinta ay kala hadlaan macalinka ama maamulaha filashooyinka iyo jadwalka maalinlaha ah.

Haddii aad leedahay ilmo naafo ah, la yeelo xiriir furfuran macallimiinta iyo shaqaalaha si aad u hubiso in ilmahaaga la siiyo adeegyada iyo baahi daboolida waxbarashada gaarka ah, ee habboon iyo/ama wax ka beddelka lagama maarmaanka u ah in lagu guuleysto fasalka dugsiga xannaanada sida lagu go'aamiyyay Qorshaha Waxbarashada Gaarka ah ee Ilmaha Naafada ah (IEP).

Ilmahayga hadda miyuu bilaabayaa misa sanadka danbe?

Marka aad ogaato filashooyinka dugsiga xannaanda ee ilmahaaga, waxa laga yaabaa inaad ka fekerto haddii ilmahaagu uu ka faa'iidi lahaa "dib u dhigidda gelidda dugsiga" ama sugayo sannad kale si uu u bilaabo. Haddii aad ku fekereyo inaad dib u dhigto gelitaanka dugsiga xannaanada, waxaa jira waxyaabo badan oo la tixgeliyo:

- ★ Cilmi-baaris ayaa tilmaamta in marka ay carruurtu dib uga dhacaan bilawida dugsiga, ay yeelan karaan aqoon iyo xirfado ka badan kuwa asaagooda; si kastaba ha ahaatee, dhamaadka dugsiga xannaanada, iyo sida xaqiiqada ah fasalka saddexaad, carruurta badankood way isa soo gaaraan.
- ★ Marka caruurta laga daahiyo gelitaanka dugsiga xanaanada, qaarkood ayaa dib u dhac ku imaan karaa oo dhaqan xumo ku kici kara iyada oo ay ugu wacan tahay inay caajiseen oo baahiyahooda korriinka aan la daboolin.
- ★ Fursado nooceee ah ayaa uga banaan bulshadaada haddii ilamahaagu uusan tagin dugsiga xannaanada? Fursad nooceee ah ayaa sida ugu wanaagsan uga caawin karta in ilmahaagu uu yeesho xirfadaha aad daneenayso?
- ★ Barnaamijka dugsiga ka hore ee dawlada sida caadiga ah ma sii aha fursad mar haddii ilmahaagu u qalmo dugsiga xannaada. Sharciga gobalka wuxuu farayaa in carruurta ay dugsiga bilaabaan sanadka ay lix sano jirsadaan (oo loo yaqaano "da'da ay waajibka tahay").

"Waalidku waa macalinka koowaad ee ilmaha. Faa'iidada inaad ahaato macalinka koowad ee ilmahaagu waa in taqaano oo aad fahmi karto ilmahaaga si ka wanaagsan qof kasta oo kale."

Sideen uga caawin karaa inuu ilmahayga diyaar noqdo?

Barnaamijyada daryeelka hore iyo waxbarashada ee tayada sare leh waxay fursado u siinaya carruurta inay yeeshaan xirfadaha la xiriira u diyaar-garowga dugsiga iyada oo loo soo mariyo ciyaarta. Waxaa jira waxyaabo badan oo ay waalidiintu sameyn karaan si ay uga caawiyaan carruurta inay ku guuleystaan dugsiga iyo nolosha.

Waxaad kor u qaadi kartaa dhaqamada caafimaadka wanaagsan adiga oo hubinaya in ilmahaagu:

- ★ Raaco dhaqan joogto ah oo ay ku jiraan cuntada dheeli tiran iyo howlo iyo nasiinyo tira badan

Ku dhiiri geli fayo-qabka bulsho iyo midka dareen adiga oo fursado u siinaya ilmahaaga:

- ★ Inuu ka taxadaro baahiyihiisa gaarka ah, sida dhar xirashada iyo musql isticmaalida
- ★ Inuu la ciyaaro kuwa kale, isaga oo baranaya inuu wax la wadaago oo uu la shaqeeyo
- ★ Inuu ku muujiyo dareenkiisa qaab badqab ah, isaga/iyaga oo baranaya inay xakameeyaan dabacaddahooda iyo falcelintooda gaarka ah
- ★ Inuu feejignaado, wax kala doorto, oo uu raaco tilmamaaha iyo sharciyada

Ka taageer luqadda iyo waxbarashada adiga oo fursado u siinaya ilmahaaga:

- ★ In wax loo akhriyo maalin walba oo ka hadal erayada aad argto
- ★ Inuu muraajaceeyo sawirida, qorista, iyo aqoonsashada lamabarada, qaab-sawireedyada, midabada, xarfaha, dhawaaqyada iyo magaceeda/magaciisa
- ★ Inay hawl ka shaqeeyaan ilaa laga dhameeyo, adiga oo taageeraya haddii loo baahdo
- ★ Inay ciyaraan! Carruurtu waxay sida ugu wanaagsan wax u bartaan marka fursad loo siiyo inay sahamiyaan deegaankooda oo ay halis ku qaadaan iyaga oo gacmaha wax ka qabanaya, halkii ay ka isticmaali lahaayeen kaararka qoraalka iyo sawirada iyo warqaadaha

Sideen diyaar ugu noqon karaa maalinta koowaad?

Bilaabida dugsiga xannaanada waa wakhti isbaddel u ah adiga iyo ilmahaagaba. Inta aad wax badan ogtahay, in la mid ah ayaad adiga iyo ilmahaagu diyaar u ahaan doontaan.

Si aad u caawiso ilmahaaga, waxaad awoodaa:

- ★ Inaad noqoto qof xiisa leh oo togan marka aad ilmahaaga kala hadlayso isbaddelka. Haddii aad faraxsan tahay oo aad kalsooni leedahay, ilmahaagana sidoo kale, ayuu ahaanayaa.
- ★ Inaad ballan ka qabsato dhakhtarkaaga ma xaruntaada caafimaadka si loo sameysobaaritaanka dugsiga xannaanada.
- ★ Inaad kala hadasho adeeg bixiyaha daryeelka ilmahaaga wax ka baddelida jadwalkaaga hadda (sida huradada maalinti) si aad uga caawiso u diyaarinta ilmahaaga jadwalka cusub ee maalinlaha ah.
- ★ Inaad akhriso buugasha ku saabsan dugsiga xannaanada kuna dhiiri geliso ilmahaaga inuu ka hadlo dareenkiisa/dareenkeeda.
- ★ Inaad bilowdo waqtiga hurdada habeenki iyo jadwal subax joogta ah oo cusub dhowr maalmood ka hor inta uusan dugsigu bilaaban. Jadwalka joogtada ah ayaa ka caawin doona ilmahaagu inuu helo 10-12 saacadood ee huradada ee loo baahan yahay.
- ★ Inaad ka qaybgasho kulamada dugsiga lagu kala barto bilowga furitaanka iyo kuwa macluumaadka. Inaad ka caawiso ilmahaaga inuu dareemo raaxo iyo kalsooni dheeraad ah isaga oo ogaanaya waxa dhici doona, halka ay wax jiraan, cidda halkaas joogi doonta, iyo waxa la filan karo.
- ★ Inaad kala hadasho ilmahaaga waxa dhici doona maalinta ugu horreysa. Tixgeli inaad u dirto xusuusin yar oo sawir ah, sida sawirka qoyska si aad raaxo u dareensiiso.
- ★ Inaad waqtii hore tagto dugsiga si aad u siiso ilmahaaga wakhti uu ku dego. Xusuusi ilmahaaga qorshahaaga dhammaadka maalinta dugsiga. Sii niyad dhis, farxad gelin, iyo macsalaamayn gaaban.

La xiriir dugsiga aad rabto inuu ilmahaaga dhigto oo weydii su'aalo ku saabsan:

- ★ Sida iyo goorta ay tahay in la isdiiwaangeliyo. Waxaad u baahan doontaa warqadda dhalashada ilmahaaga ee asalka ah.
- ★ Codso macluumaadka ku saabsan filashooyinka dugsiga, sharciyada, iyo hawl maalmeedka fasalka ee joogtada ah.
- ★ La kulan macalinka ilmahaaga, haddii aad umaleysa in ilmahaagu uu u baahan yahay fiiro ama taageero gaar ah.
- ★ Wax ka waydii wakhtiyada soo gelidda iyo sii wakhtiyada sii daynta, kuwaas oo u kala duwanaan kara dugsiyada.
- ★ Haddii aad u baahan doonto daryeelka ama gaadiidka ka hor ama ka dib dugsiga, hubso inaad waydiiso noocyada laga heli karo dugsiga ama bulshadaada.

Sideen ku taageeri karaa waxbarashada ilmahayga?

Maadaama hadda aad leedahay jadwal dugsi joogta ah oo cusub, sii wad! Iyada oo ay jiraan dhammaan isbaddeladan, ilmahaagu wuxuu aqbali doonaa waqtii go'an oo uu seexdo soona tooso subaxi oo joogtaa ah. Inay si guul leh ugu biiraan dugsiga xannaanada waxay ka caawisaa carruurta inay feker wanaagsan ka qaataan dugsiga iyo waxbarashada. Adigoo ah lammaanaha ilmahaaga ee waxbarashada, waxaa muhiim ah inaad si firfircoон uga lug lahaato inta lagu jiro sannadka oo dhan.

Sidan ayaa loo samayn karaa:

- ★ Ku faraxsanoow dugsiga. Diirada saar waxyabaha wanaagsan. Marka aad muujiso in dugsiga uu muhiim kuu yahay, ilmahaaga ayaa sidoo kale kaaga dayano, midaas.
- ★ Ka caawi in ilmahaaga uu xaadiro dugsiga, waqtiga saxda ah, maalin walba.
- ★ Markasta oo ay macquul tahay, ka dhig ballamaha ilmahaaga dugsiga ka dib ama dhamaadka maalinta dugsiga. Sii waad inaad wax u akhriso, oo la akhrisato ilmahaaga maalin walba. Tani waxay noqon kartaa wakhti gaar ah oo ka mid ah jadwalkiina hurdada ee joogta ah si aad u aragto inta uu ilmahaagu wax baranayo.
- ★ Wax ka weydii ilmahaaga maalinta say u ahayd iyo shaqada guriga loogu soo dhiibay, sidoo kale.
- ★ La hadal macalinka ilmahaaga wakhti hore iyo had iyo jeer. Xiriirka iyo wada-xiriirka ka dhaxeeeya macalinka iyo qoyskaaga ayaa furo u ah xaqijinta guusha ilmahaaga.

Buugayasha ka hadla dugsiga ee lala akhristo ilmahaaga

★ Miss Bindergarten Gets Ready for Kindergarten ee uu qoray Joseph Slat

Waa maalinti koowaad ee dugsiga xannaanada oo Marwo Bindergarten waxay aad ugu mashquulsan tahay inay fasalka u diyaariso 26-deeda arday ee cusub. Marwo Bindergarten waxay bogtay diyaarinta ugu danbaysay ee qolka wakhtiga saxda ah, ardeydiina way yimaadeen. Hadda madadaalada ayaa bilaaban karta!

★ Kindergarten Kids oo ay qortay Ellen Senisi

Sawiradan sheekada wata waxay muujiyaan 21 carruur oo ku jira fasalka dugsiga xannaanada maalin caadi ah. Gabdhaha iyo wiilasha waxay ku ciyaraan wax walba laga bilaabo kombuyuutarada ilaa iyo buluketiyada; waxay bartaan alifbeetada iyo sida loo raaco sharciyada; way labbistaan, waxay qaadaan heesta calanka Mareykanka, waxay dhegaystaan sheekooyin, oo waxay wada sameeyaan muusig iyo farshaxan. Mararka qaarkood xitaa waxay la kulmaan maalin xun.

★ Night Before Kindergarten oo ay qortay Natasha Wing

Ku soo biir carruurta inta ay isku diyaarinaya dugsiga xannaanda, iyaga oo uruursanaya saadka dugsiga, isku diyaarinaya sawiro, iyo mida ugu adag dhammaaniyaga oo macsalaamaynaya hooyo iyo aabe. Balse waxaa laga yaabaa inaysan aad u adkaan mar haddii ay ogaadaan sida uu xiiso u leeyahay dugsiga xannaanada.

★ Kindergarten ABC oo ay qortay Jacqueline Rogers

Maalin kasta waxaa loogu dabaal degayaa xaraf ka mid ah alifbeetada iyada oo leh dhacdo fasal oo xiiso badan.

★ Who Will Go to Kindergarten Today? oo uu qoray Karl Ruhmann

Sam wuxuu go'aansaday inuu u diro boombalahiisa daanyeerka ah ee Timbo dugsiga xannaanada asaga baddelkiisa, balse ka dib markii uu Timbo uga sheekeeyay saaxiibadiisa dugsiga iyo sida dhab ahaanti ay tahay maalintiisa, wuxuu ogaaday inuu doonayo inuu naftiisa tago.

★ *Froggy Goes to School oo uu qoray Jonathan London*

Froggy hooyadiis waxay ogtahay in qof walba uu dareemo deganaansho la'aan maalinta ugu horeysa ee dugsiga. Dabeeecadda raynraynta leh ee Froggy, oo ay weheliyaan saamaynta dhawaaqa, ayaa ka farxin doonta taageerayaashiisa faraha badan kana shaki bixin doonta in dugsigu uu noqon karo mid madadaalo ah.

★ *Otto Goes to School oo uu qoray Todd Parr*

Otto wuxuu aaday dugsiga markii ugu horeysay, halkaas oo uu ku yeeshay saaxiibo cusub oo uu ku bartay sida loo lulo sayntiisa isaga oo aan wax ku garaacin.

★ *This is the Way We Go to School oo ay qortay Edith Baer*

Isaga oo leh heeso madadaalo leh iyo sawiro midab leh, carruurtu waxay ogaan doonaan sida ay u xiisa badnaan karto in dugsiga la tago.

★ *Going to School oo ay qortay Sally Hewitt*

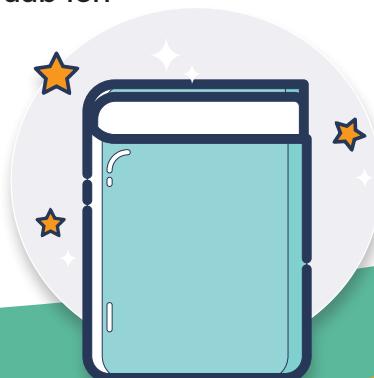
Carruurtu waxay bartaan sida ay u taalo in la dhigto iskuulada wadamada kale.

★ *Seven Little Mice Go to School oo uu qoray Kazuo Iwamura*

Waxaa la joogaa wakhtigi toddobada jiir ee yaryar ay bilaabi lahaayeen dugsiga! Waana mas'uuliyada Hooyada Jiirka inay geeso halkaas.

★ *Chicken Chickens Go to School oo uu qoray Valeri Gorbachev*

Waa maalinti koowaad ay dugsi tagaan digaagadaha yar-yar baqdin ayaana ku yarahaa jirta. Sida uu macalin aqli badan uga caawinayo digaagadaha inay ka adkaadaan cabsidooda oo ay u helaan saaxiibo cusub oo la yaab leh ayaa ah sheeko macaan oo niyad dhis u ah kuwa yar-yar ee la kulmaya baqdintooda maalinta koowaad.

Wax badan ka baro u diyaar ahaanshaha dugsiga ee Nebraska

Hadafka dugsiga xannaanada waa in la sameeyo isku beegida ugu fiican ee u dhaxaysa waxbarida iyo waxbarashada ee ilmo kasta si loo taageero waayo-aragnimada dugsiga ee guusha leh. Waxaan diyaarinay bog intarnet oo ay ka buuxaan dhigaalo waxtar leh si loo taageero u wareegida dugsiga xannaanada.

Wax badan ka ogoow adiga oo booqanaya bit.ly/SchoolReadyNE ama iskaan gareynaya lambarka QR ee hoose adiga oo isticmaalaya kamarada taleefonkaaga.

Maamul dugsiyeedka degmada ee deegaankaygu waa:

Ku dhaji dhigaatiga macluumaaadka xiriirka halkan haddii ay bixiyeen maamul dugsiyeedka degmada.

Waa qaynuunka Waaxda Waxbarashada ee Nebraska inaan la isku kala takoorin iyada oo lagu saleynayo jinsi, naafonimo, isir, midab, diin, xaalad guur, da', asal qaran, ama macluumaaadka hidda-side barnaamijyadeeda waxbarashada, siyaasadda qaabiliaada, shaqaalaysiinta, ama barnaamijyada kale ee hay'adda.

Qoraallo

Waaxda Waxbarashada ee Nebraska
Xafiiska Carruurnimada Hore
education.ne.gov/oec

